

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vir Apostolicvs seu Vita Et Virtvtes R.P. Alberti
Chanowsky è Societate Iesu in Provincia Boëmiae**

Tanner, Jan

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Appendix

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50633)

APPENDIX

Virtutes nonnullæ, R. P. Friderici Huneken, Societatis IESU.

Via R. P. Fridericus Huneken, natione saxo eximius in vinea Domini, cum opinione sanctitatis operarius, multa in Boemia districtibus Pilsnensi, Cubitensi, & Ziateczensi egit, P. Adalberti Chanovvsky gestis gemella, visum est lectori non fore ingratum si & ejus virtutes & gesta huc adjungeremus.

Cum à rebellibus Hæretica Boemia statibus, esset cum reliquis Societatis nostræ Religiosis è Boemia proscriptus, contulit se in Patriam suam saxoniam, ubi non nullos populares suos reduxit ad Ecclesiam; præcipuam tamen impendit operam Hala, & Magdeburgi sanimonialibus virginibus in fide Catholica firmandis, quæ etiam in S. Hostia à Patre Missæ sacrificij tempore elevata, Christum D. in forma pueruli parvuli vidisse perhibentur.

In Boemiam redux, totum se se labori Apostolico consecravit, in reducendis ad Ecclesiam limitaneis Boemia versus Palatina

rum, & Misniam locis, donec tandem in Col-
legio Commotoviensi sedem Stabilem fixisset,
Ex qua & vicinis Misnionibus, per viginti,
& aliquot annos non discessit. Vltimis cir-
citer quatuordecim vite sue annis, lectum
nullum intravit, nec vestes per noctem exuit
sed sella cuiusdam insidens, ita ut per diem in-
cedebat vestitus, & tegumento quoquam ob-
volutus, somnum capiebat, quò factum est
necessario, ut vermiculis plurimis scateret.
Diebus omnibus, & singulis, quibus eum esse
contingebat in Collegio, culinam à Mensa
ingrediebatur, ibique lances, Humilitatis
studio extergebat.

Magnos sudoris sui Apostolici fructus retu-
lit. Nam præterquam quòd non nemo Hære-
tica quondam impietatis rabula, magna Cæ-
remonia, publice eo Authore, & direttore,
sectam Blasphemam ejuravit, præterquam
quòd multa sparsim converterit Oppidanor-
um & Rusticorum agmina, certè Commoto-
vium Girkavvia, aliæque ad 4. Milliaria in
gyrum posita oppida, & Pagi, eum veri, &
sinceri quòd nunc sequuntur Evangelij agno-
sunt Apostolum. Præsertim Montana Mis-
nia finitima, inter quæ est Katerberga cujus
cives non solent nunc sine lachrimis sui Pa-
tris meminisse.

Est Katerberga oppidum à Fossoribus habi-
tatum, in extrema Boemia ad Misnia in ora,
duobus à Commotovi o milliaribus situm, ac-
cessu altissimo, difficillimoque, maxime per
hyemem, dum nivium cumuli quandoque
cingulo tenus alti, vias impediunt. Incola
loci pauperrimi, cum nullum ferat Plaga illa
tam frigida frumentum, adeoque fortunas
habent omnes in fodinis, aut in mechanico
quopiam labore. Horum saxeæ in heresi cor-
da, cum P. Fridericus videret nullo modo pos-
se ad pietatem Catholicam revocare, oppidum
hoc, labore indefesso ad mortem usque ex-
colendum sibi sumpsit, adeoque iter illud
tam arduum septimanis singulis, & quando-
que sepius (prout scilicet Festi dies inuide-
rant) etiam hyeme, etiam in ætate decrepita,
semper pedes, via tempore preces ad Deum
fundens, jocio suo (qui plerumque erat ex-
ternus aliquis studiosus Iuvenis) à tergo re-
lictò, est emensus, ut eis per Dominicos Fe-
stosque dies singulos, medicinam, & pabu-
lum verbi Divini pro Concione exponeret.

Cum locum illum prima vice ascendisset,
vidua quedam fossores quindecim, cerevisia
vas vnum pollicita in mercedem, induxit, ad
necem Patri inferendam: Quorum vnus ad
ejus diverforium premissus, ea qua circa eum
essent

essent exploraturus, & mox socios vocalurus ad facinus, visa Patris suavissima humanitate, animo est ita commutatus, ut cor erga eum benevolum, magnumque inducit amoris affectum: Statimque regressus ad socios, praconem laudum ejus egerit, omnesque non jam ad eum occidendam, sed audiendum induxerit, qui etiam omnes fidem Catholicam sunt hortatu Patris paullo post amplexis quorum nonnulli etiamnum superstites, nefarium hoc summi propositum, solent referre cum lachrymis.

Cum sub hac reslorescentis fidei orthodoxe initia Parochia Katterbergensis reditus, non sufficerent Parocho alendo, P. vero Fridericus, qui Parochialia interim obibat, non haberet aliunde victui suo necessaria, pendebat illi oppidum illud post Conciones singulas unum imperialem, quo se dum apud illos esset sustentabat, sed cum hoc deinde putaret suae paupertati religiosae esse nimium, secum ex Collegio Commotoviensi sumebat haleces aliquot & frustum fumatae carnis, quibus vitam pauperrimè tolerabat. Pecuniam illam nihilominus (ne futuris Parochis crearet praesudicium aliquod) colligebat, dum trecentos circiter Imperiales collegisset, quibus postea Templum Katterbergensium eleganter exornavit.

In suo Katerbergam itinere, solebat ad quoddam, propè Girkaviam, Crucifixi saluatoris, inter duos latrones simulachrum, pone viam positum, genua flectere, & tan- risper precabundus opem à Deo postulare, ac tum iter inchoatum prosequi.

Modus, quo in revocandis ad Ecclesiam Hereticis utebatur erat is, ut cum esset Con- troversorum fidei peritissimus quem sanan- dum susceperat, sevocaret ad conclave, ibique Biblijs, alijsque Codicibus expositis, suaviter urgeret, ut palam exponeret, quid eum re- tineret in heresi; ac tum dulcissimis verbis condiens Catechesin plurimorum frangebatur pertinaciam, atque facilitate hac, in retia Christi D. Attrahebat.

Maxima erat de sanctitate eius vulgò opi- nio, cui Prædicantes Lutherani in locis proxi- mis (Misnia enim sine vix passus 20. distant Katerbergam) circumpositi obstare non pote- rant, immo nonnulli, ut Anabergensis & co- Fatebantur palam, veram, & sinceram re- ligionem à P. Friderico seminari, quin & duo eiusmodi Buccinatores, iteratis literis eum eo sæpius egerunt de heresi deserenda, cum se Catholicam veritatem agnoscere scri- berent, à cuius amplexu, nihil eos retardaret aliud nisi, quod inter Catholicos sibi, fami-
3
liæque

liaque sua sustentanda, media non invenirent. Quare auditus est P. Fridericus sepius optare, ut intra Boemiam fundatio erigeretur, cujus sumptu, si alerentur, qui ob haresin evitandam, Patriam, sortunasque suas cogentur deserere, nec medium aliud haberent viam sustentanda.

Magna erat in Deum fiducia, unde cum sepius sueci hostes Collegium commotovicense invaderent, dilapsis alijs, remanebat ipse in suo Cubiculo immotus, libris & chartis ut alias affixus: quin & quadam vice, in illud Cubiculum irruentibus, & tegumentum rapere volentibus obstitit, tegumentumque illud eripuit, asserens se, utpote senem decrepitum, hac pro illis opus habere.

Nonnunquam versus quospiam pietati plenissimos, quibus suos in Deum affectus foveret, componebat, ex quibus nonnulli circumferuntur, habenturque in pretio, quales sunt & hi: Ostabile trepidi pectoris centrum Deus! Et sola nostrae mentis irrequies quies.

Memorant qui eum noverunt intimius, familiaritate ei ac frequens cum animabus Purgatorij commercium intercessisse.

Cum Frater ejus in eadem Societate Iesu sacerdos, Hildeshemij Collegij Rector obisset,

P. Fridericus

P. Fridericus Commotovij tanto loci inter-
vallo eadem ipsa die, familiarem quendam
sibi in societate Coadjutorem accessit, eumq;
ad orandum, pro quadam tunc defuncti ani-
ma est hortatus, nec multo post eidem aperuo-
it, defunctum illum Fratrem suum fuisse.

Supersunt duae P. Friderici Epistolae ad e-
undem Societatis Fratrem Coadjutorem, la-
tino datae idiomate, quarum fragmenta quia
fervorem Patris egregie spirant, huc appo-
nendaduxi.

SIC SE HABENT.

DILE-

DILECTISSIME IN CHRISTO FRATER.

PAX D. N. IESU CHRISTI.

Purimum gavissus sum, quod versiculi mei
maximè de S. Agnete, in memoria Tuae cha-
ritatis sedem fixerint. nec dubito, eandem fide-
lem fore Patronam sui Clientis ita memoris, fa-
cile fuerit Agneti placare Agnum. & ex Leone
saviente agnum præstare mitissimum, idque
tum maximè cum cursu Misericordiae finito, ad
forum Iustitiæ & Iustæ trutinæ venturum fuerit.
Quis enim tunc Patroni non optaret suffragia?
quando & propria etiam incipiunt merita trepi-
dare? Terret profectò me sæpe horam, vel momen-
tum potius illud cogit antemtam lubricum & am-
biguum, quo ex temporis lapsi conditione, ad æ-
ternitatis circulum erit transeundum. At quid
facto opus? Cum salubri pergendum metu, ac
tremore, unde salus oriatur. Nam qui pa-
vet, cavet. Beatus homo, inquit sapiens
Proverb. 28. 14 qui semper est pavidus, qui
verò mentis est duræ, corruet in malum.
Addam ego, beatus quem Mors occupat Deo
servientem: Iustus enim sè in morte præ occu-
patus fuerit, in refrigerio erit Sap. 4. 7. Ad
hoc refrigerium identidem mi Ioannes suspiran-
dum

Num nobis erit, ut non tantum requiescamus in
laboribus, & hujus aerumnose vite Miserijs.
Sed etiam in beatitudinis domicilio eternum gloriosi
exultemus, id nobis prestare dignatur Agnus
mitissimus ille Ise Parentis, & S. Agnetis inter-
cessionibus inclinatus. Amen. Atque hisce me
Tuae Charitatis precibus impense como-
mendari discupio Ex Museo nostro

B. V. M. ad 7. dolores prope
Grupnam 16. Octob.

1638.

altera.

Alterarum vero hac est series.

DILECTISSIME IN
CHRISTO FRATER.

PAX D. N. IESU CHRIS-
TI, cum perenni fide
& favore B. V.
MARIAE

Quod Charitas vestra, inter tot periculo-
rum occasiones, contagiosa saeviente lue,
sine periculo incolumis evaserit, divinae profusus
providentiae fuit, non aliter atque tres illi in
fornace Babylonica, estque magno argumento,
Deum Charitatem vestram, ad Maiorem refer-
vatam voluisse coronam, quam egregie tunc
Charitatis officijs, velut alter Tobias coepit com-
parare, & cumulare. Non dubito crebrius in-
mentem venisse, in ipsis angoribus, & mœrori-
bus, atque adeo laborum Molestijs, illa Christi
D. Matt. 25. 40. Quamdiu fecistis vni ex
his Fratribus meis minimis mihi fecistis.
Ita ipse Iudex, & remunerator meritorum, sibi
facta docet, quae ex charitate Fratribus presta-
mus.

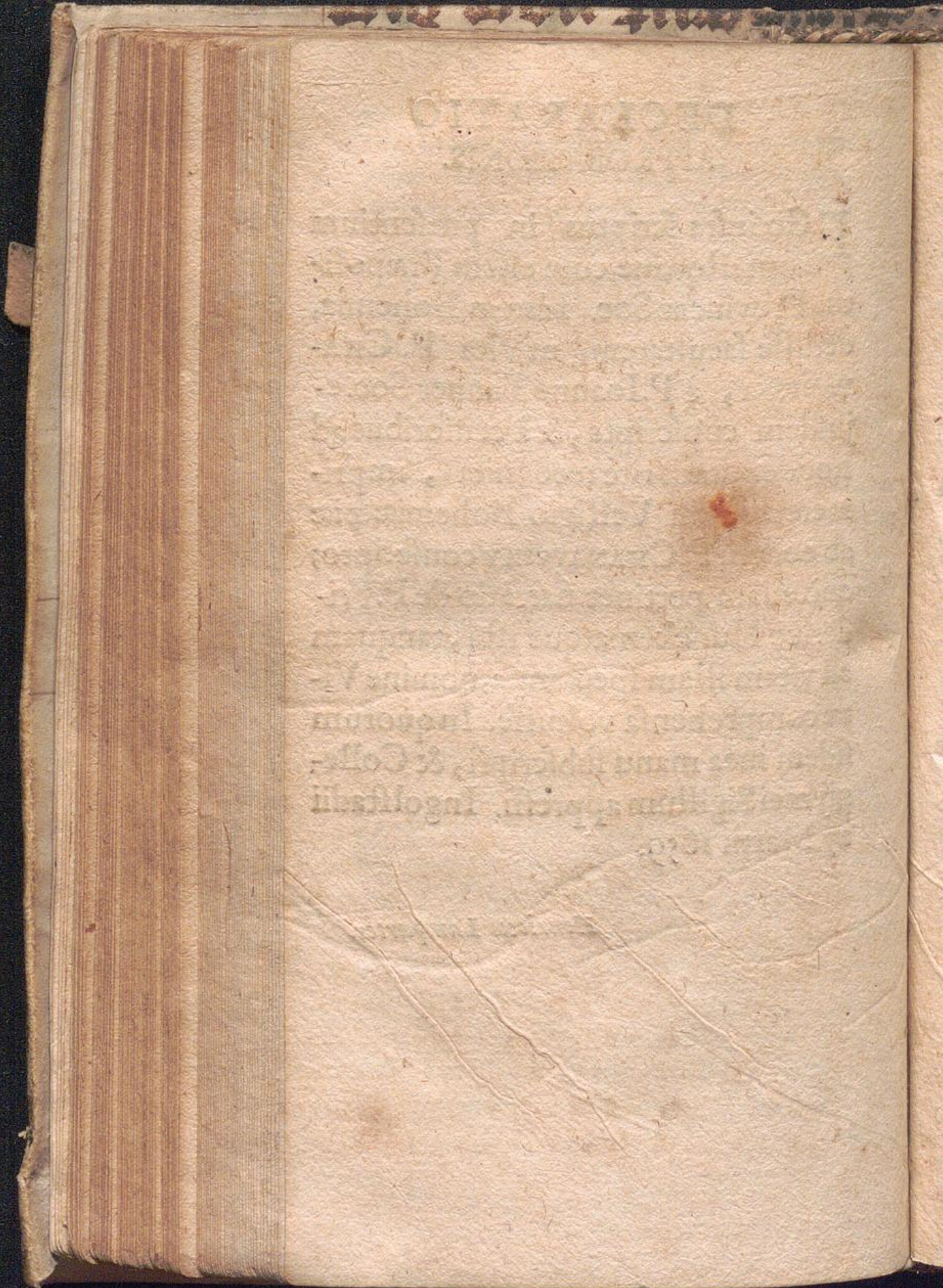
mus, quam pro exigua opera nostra praemium am-
plum redditurus est, totum caelorum regnum, ip-
sum denarium, aeternam gloriam, ac vitam sine
fine Bearam. Quis potest Immensum illud gla-
ria pondus capere, quod levis in hac vita, &
momentanea molestia seu tribulatio operatur?
2. Cor. 4. 17. Ponderus hoc inclinavit cor Regis,
ad constanter, & fideliter Deo serviendum Psal.
118. 112. Item illius mentem, qui filius regius
habitus, maluit affligi in hisce exilij aerumnis,
cum Dei populo, quam lautè ac delicatè in Prin-
cipis regia vivere, anteponens Christi Domini
prudenter improperium, thesauro Aegyptio-
rum Hebr. 11. 24. 25. 26. Videntur mihi
Moses, & David attente perpendisse pactum
illud, quo Deus homines in suam, ab exordio
Mundi, quod est primo Mane usque ad 11. Ho-
ram Matth. 20. 1. Conduxit vineam & certè
nisi pactum illud, seu conventio interveniret:
non videtur omnis totius vitae nostrae, seu diei la-
bor. quo aestus, & pondus toleratur in vinea,
denarium mereri. Hoc est quod olim pronuntia-
vit regius vates. Psal 16. 4. Propter verba la-
biorum tuorum, ego custodi vias duras. Non
diffiteor, vias nostras, quas Deus perpetuo consi-
derat, atque dinumerat Job 13. 4. Asperas esse,
& leves, molles faciles, reddit mercedis amplif-
sima promissio. Haec pendus diei, & aestus, haec
sudores levat, abstergit, temperat, an non
& impij molestas currunt vias, qui rebus coronati,
vino

vinopretiosis & unguentis delibuti, omnia lux-
-ria prava pertranserunt, seseque mutuis illeris
-inuitant, tanquam vituli, ad omne genus flagi-
-tiorum sap. 2. 6. 7. 8. 9. Id sera licet, vera
-tamen, & perennis testatur lamentatio. Sap. 5.
-7. Lassari iumus in via Iniquitatis, & per-
-ditionis, & ambulavimus vias difficiles, vi-
-am autem Domini ignoravimus. Transie-
-runt illa omnia tanquam umbra &c. Igi-
-tur aliorum damno cautiores, ita firmiter statu-
-mus. si pugnandum est in hac vita, pro aeterna
-pace certetur. Si laborandum, pro quiete aeter-
-na laboretur sicut enim illius pax, ita huius
-quies finis est. Quid improbi & scelerati,
-suis contentionibus mercati sunt? sempiterna
-supplicia suis lusibus, levitatibus, voluptati-
-bus, risibus, perennes, lachrymas, mero-
-res, luctus, flectus, flammam; Extremum gau-
-dij luctus occupat, omnia Mundi gaudia ver-
-gunt in lamenta. Contra brevis in hac vita
-Iustorum flectus, dolor, luctus, in perpetuum
-gaudium, risum, voluptates purissimas cessa-
-verunt. Ita Christus Dominus abiturus
-Apostolos consolatur Ioan. 16. 20. 21. 22. Pro-
-fecto nisi hanc viam duram, ante ipse noster
-Magister, & caput irivisset, nosque ad se-
-quendum exemplo tam illa stri docuisset multos
-eius asperitas deterrere possit. Sic legitur
-Luc. 24. 25. Hec oportuit Christum pati, &
-si introire in gloriam suam. Nunquid servus
-maior

DECLARATIO
APPROBATIONIS.

EGO infra scriptus in presentium
contestor, me, cum essem Præposi-
tus Provinciæ Soc. Iesu in Bohemia,
dedisse facultatem, ut Vita P. CHA-
NOVSKI, à P. Iohanne Tanner Soc. e-
iusdem conscripta, & à censoribus ad
hoc deputatis ritè recognita, impri-
meretur cum Vestigio Bohemiæ piæ
ab eodem P. CHANAVVSKY conscripto;
quò etiam pertinet narratio de P. Fri-
derico Huneken: atque ista, tanquam
ad vitam illam spectantia, nomine Vi-
tæ comprehensa voluisse. In quorum
fidem mea manu subscripsi, & Colle-
gij mei Sigillum appressi. Ingolstadii
27. Martij 1659.

Henricus Lamparter

E R R A T A.

Pagina 3. v. 20. Urbano Papa VII. lege
 VIII. v. 21. anno 1651. l. 1631. Pag. 8.
 v. 18. Kotavoz lege Kotavez. v. 20. Kotave-
 zorrel. Kotavozorre. Pag. 9. v. 16. & 26. Do-
 zuz lege Dozycz. Pag. 10. v. 7. & 8. Kooz de
 Dobefs. lege Koez de Dobefs. Pag. 13. v. 13.
 verane verumne. Pag. 15. v. 5. & tam admi-
 rando & admirando. Pag. 21. v. 13. Extorfa
 extorta. Pag. 21. v. 16. Doticium Dozicium.
 P. 30. v. 12. Crebum Erebum. P. 32. v. 10. ho-
 nore horrore. v. 17. Rathouiez Kathoviez.
 P. 33. v. 13. Accepisset accepissent. v. 14. Ca-
 tholicis Catholico. Pag. 42. v. 22. Vulgatam
 vulgatum. P. 49. v. 14. induerit indueret. v.
 22. & hoc motivo hortabatur & hoc motivo.
 P. 50. v. 19. quos quas. P. 58. v. 6. Exorabi-
 lis inexorabilis. v. 11. Imperabat impetra-
 bat. Pag. 59. v. 3. Paroxismos paroxismis.
 Pag. 61. v. 6. quidem quidam. Pag. 67. v.
 23. se suo. v. 22. Docij Docy. Pag. 70. v. 11.
 vilis ullis. P. 73. v. 1. tes innuentes. P. 75. v.
 14. ferebat feriebat. Pag. 18. v. 8. salte saltè
 Pag. 83. v. 23. reluctand reluctanti. Pag. 87.
 v. 1. excicandis exsiccandis. Pag. 90. v. 2. pu-
 blice publicè. Pag. 96. v. 5. mores mares. v. 11.
 convenit convertit. Pag. 97. v. 23. Idocuit E-
 docuit. Pag. 101. v. 6. mortificationem mortifi-
 cationum. v. 8. 41. sulij 4. julij. v. 27. omni-
 num omnium. P. 102. v. 2. tuo quo. P. 110.
 v. 3. quarum quatuor. P. 114. v. 3. ut ita. P.

119.v.16. & jam etiam. P. 120.v. 17. ullis vi-
lis. P. 123. v. 8. exorabilis inexorabilis. ib.
omnio omnino. P. 128.v.4. contempuit con-
tempfit. P. 136.v. 3. zparsky zdiarsky. v. 11.
primarium primariam. P. 137.v. 14. Domi-
nus Domino. P. 139.v. 17. stredoninij stre-
donij. P. 145.v. 5. habebant habeant. ib. O-
selez Oslez. P. 147.v. 23. Bressicij Presticij.
P. 149.v. 22. oppertune opportunè. P. 151.v.
5. corruscus petere coruscus peteret. v. 21. sed
quandoque: quandoque. P. 155.v. 1. Kutinus
Kuztiny. v. ultimo. Protismin ProtiWin. P.
156.v. 2. Raufat Raufar. P. 167.v. 10. cū voca-
tos convocatos. P. 158.v. 3. divexerat dive-
xaret. P. 161.v. 19. vir Primus vir Primas. P.
164.v. 4. Rzicxam Rzicxan. P. 165.v. 13.
Curici Henrici.

Maior Domino suo? aut discipulus super Magistrū
Mat. 10. 24 Ioan 13. 16. Atque hac de causa duo
illa lumina mundi. & Apostolorum Principes,
nos ad Christum, ceu vivum exemplar, idem-
tidem contemplandum ablegant Hebr. 12. 2.
Per patientiam curramus ad propositum no-
bis certamen, aspicientes in Authorem fidei,
& consummatorem Iesum, qui proposito sibi
gaudio sustinuit crucem, confusione contemptū
adlitque ibidem insigne calcavit: atque in dex-
tera sedis Dei sedet. In divinum pramium
quo nos omnes invitatur ipse sedens, ne fatigemur
animis nostris deficientes v. 3. Qui vicerit da-
bo ei sedere mecum in throno meo, sicut & ego
vici, & sedeo cum Patre in throno eius Apocal.
3. 21. Ad idem propositum alter Apostolus nos
hortatur. 1. Petri 2. 21. Christus passus est pro
nobis vobis relinquens exemplum, ut sequamini
vestigia eius, efficacius quam verba edocent
exempla, idcirco etiam 1. Petri 4. 1. additur:
Christo igitur passo in carne, & vos eadem co-
gitatione armamini, id est consideratione. Fi-
denter dico, si Electi Dei in regione cœlesti do-
lere possent, alia causa dolendi nulla esset, nisi
quod non plus, pro eximio illo pramio aeterna
beatitudinis laboris, & doloris, seu adversi
hic tulerint, ac toleraverint, quia non sunt
condigna passiones huius temporis, ad futuram
gloriam qua revelabitur in nobis. Nullus la-
bor durus, nullus dolor gravis, quo, beata

Emio

emittitur aeternitas, Rectè igitur S. Franciscus,
ut de eo scriptor Franciscanus prodidit, S.
Bonaventura: Tanta est gloria quam in
Cælis expecto, ut omnis me dolor, afflictio,
morbus, persecutio, tribulatio &c. deleat.

Hoc nostrum, dum peregrinamur à Domino
2. Cor 5. 7. solatium esto, ut certò speremus,
tantò gloriosiores, latiores, beatiores, nos in cæ-
lis futuros: quantò hic arumnosiores, afflictio-
res, despectiores. Qui enim humiliatus fuerit,
erit, in gloria Job. 22. 28. Prov. 29. 23. Ter-
ret labor, dolor, respice pramium, verumque
mitigabit, abstergetque.

Fusus ac longius lapsus, nunc vela contra-
ham, que non tam alienâ, quàm propriâ ex-
pandi causa. Veniam vestra Charitas stylo da-
bit verbosiori, & ut imprimis, qua' hic conte-
xui primus exequar, suis apud DEVM preci-
bus mihi vestra Charitas impetrabit. Et
nostra sede ad 7. dolores B. V. Grupna 26 Fe-
bruarij anno 1629.

Charitatis Vestre

Servus in Christo

Fridericus Hüneken. S. J.

Mori-

Moriturus P. Fridericus visus est illa-
chrymari, quod Katerbergæ (ubi olim
nullum invenerat Catholicum) nunc vnum
ad huc relinqueret hominem hæresi infe-
ctum, qui etiam duabus jam prius vicibus
ad lupos Apostata redierat. Sed hic ipse
vir, cum alius quidam Societatis nostræ,
ei præter alia, etiam has P. Friderici pro
eo sub ipsam mortem fusa lachrymas
proposuisset ad Ovile Domini,
est paullò post, non sinè alio-
rum solatio reuersus.

A. M. D. G.

